

інклюзивної освіти в Україні, велика кількість педагогів вважає, що сьогодні країна частково готова перейти до впровадження інклюзивної освіти. Тому, на нашу думку, необхідно всі зусилля спрямувати в інноваційне русло, тобто підбирати різні методи, форми, прийоми для ефективного навчання, виховання, розвитку та корекції учнів з особливими освітніми потребами. Чим більше вчитель буде розвивати інтерес у учнів з особливими потребами, тим кращим буде результат.

Список використаних джерел:

1. Голюк О.А. Організаційно-педагогічні умови набуття майбутніми вихователями ДНЗ фахових компетентностей для роботи в інклюзивному середовищі / О.А.Голюк / Освіта дітеи з особливими потребами: від інституалізації до інклюзії // 36. тез. доп. / Редкол.: В.В. Засенко, А.А. Колупаєва, Н.І. Лазаренко, З.П. Ленів. – Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2016. – С. 79–82.
2. Демченко І. І. Готовність учителя початкових класів до роботи в умовах інклюзивної освіти: структура та діагностика : навчально-методичний посібник / І. І. Демченко. – Умань, 2014. – С.160.
3. Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство : науково-методичний збірник / ред. кол. Н. Софій, І. Єрмаков та ін. – К. : Контекст, 2000. – С. 236.
4. Лазаренко Н. І. Розвиток пізнавальної активності першокласників у період навчання грамоти / Н.І.Лазаренко // Початкова школа. – 1999. – № 5. – С.13-16.
5. Лазаренко Н.І. Формування в дітей з функціональними обмеженнями індивідуальної системи знань сенсожиттєвого характеру засобами арт-терапії / Н.І. Лазаренко, А.В. Хіля, А.М. Коломієць // Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови, 2017. – Вип. 13. – С. 124–156.
6. .Методичні рекомендації для вчителів загальноосвітніх та спеціальних закладів щодо процедури переходу до інклюзивного навчання дітей з особливими потребами // Завуч. – 2009. – № 19 (липень). – С. 12-20.
7. Микичур Т. С. Особливості впровадження гуманно-особистісного підходу до молодших школярів у процес педагогічного спілкування / Т. С. Микичур // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій : збірник матеріалів науково-практичної конференції викладачів та студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв (Вінниця. ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 4-5 квітня 2012.) / за ред. Г.С. Тарасенко. – Вінниця, ФОП Корзун Д.Ю., 2012. – С. 195-198.
8. Наказ Міністерства освіти і науки України. Про затвердження плану дій щодо запровадження інклюзивної освіти у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009/12 роки // Соціальний педагог. – 2009. – С. 25–29.
9. Організаційно-методичні засади здійснення комплексної реабілітації учнів (вихованців) у спеціальних загальноосвітніх навчальних закладах / Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-515 від 04.08.2009 р.
10. Родюк Н.Ю. Тенденції професійної спрямованості майбутніх учителів початкової школи в умовах інтеграційних процесів / Н. Ю. Родюк // Актуальні проблеми дошкільної та початкової освіти в контексті європейських освітніх стратегій : збірник матеріалів звітної науково-практичної конференції викладачів і студентів інституту педагогіки, психології і мистецтв (м. Вінниця, ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 05-06 квітня 2017 р.) / Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, факультет дошкільної, початкової освіти та мистецтв. – Вінниця, 2017.
11. Шумиловская Ю. В. Подготовка будущего учителя к работе с учащимися в условиях инклюзивного образования : дис... канд. пед. наук, спец. : 13.00.08 / Юлия Валерьевна Шумиловская. – Шуя, 2011. – 175 с.

УДК:373.3.011.3-051:376 (477) «20»

ГОТОВНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ДО ІНКЛЮЗІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ

Титаренко Наталія, Ткаченко Валентина

Державна наукова установа «Інститут освітньої аналітики» (Україна)

PREPAREDNESS TO INCLUSIVE IN THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Tytarenko Natalia, Tkachenko Valentyna

State Scientific Institution "Institute of Educational Analytics" (Ukraine)

Анотація. У тезах представлено результати проведеного Інститутом освітньої аналітики онлайн-опитування серед учителів перших класів, які розпочали впроваджувати реформу Нової української школи в контексті ступеня їхньої готовності до роботи в інклюзивних класах. Виявлено, що вчителі в більшості пройшли відповідні навчальні курси або модулі й готові до навчання учнів з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: інклюзивна освіта, онлайн-анкетування, розумне пристосування, інклюзія.

Abstract. The theses present the results of the online survey conducted by the Institute of Educational Analytics of the first-class teachers who began to implement the reform of the New Ukrainian School in the context of their readiness to work in inclusive classes. It has been found that most of the teachers have passed the appropriate training courses or modules and are ready to teach students with special educational needs.

Key words: inclusive education, online-questionnaire, smart adaptation, inclusion.

В українській системі освіти, зокрема в загальній середній освіті, відбувається активне реформування. Це зумовлено необхідністю її осучаснення й погодження зі світовими тенденціями, особистісними й суспільними запитами. Концепція Нової української школи окреслює основні шляхи системного реформування загальної середньої освіти і передбачає перетворення української школи на інструмент для досягнення соціальної рівності кожної особистості, що в кінцевому результаті сприятиме економічному зростанню і підвищенню конкурентоспроможності України у світі [1].

Нова українська школа стартувала з 1 вересня 2018 року. У межах її реалізації і з метою забезпечення рівного доступу до якісної загальної середньої освіти усіх осіб шкільного віку в школах створюють інклюзивні класи. У зв'язку з цим постає питання: чи готові вчителі навчати дітей у таких класах, чи підготовлена школа до інклюзії? Щоб отримати відповіді на ці запитання, науковцями Інституту освітньої аналітики у вересні було проведене дослідження у вигляді онлайн-анкетування серед учителів, які цього року «взяли» учнів першого класу. Онлайн-анкетування вибране нами тому, що дані за результатами опитування збираються дистанційно й оперативно; виключається потреба друку й розсилки анкет. Опитувальник був оформлений з використанням сервісу Google Forms. Для дослідження формувалася вибіркова сукупність, ключовим елементом якої ми визначили типи закладів загальної середньої освіти. Іншими параметрами відбору стали тип населеного пункту та область розташування закладу освіти. Вибірка визначалася з бази даних Державної інформаційної системи освіти (ДІСО), розпорядниками якої є Інститут.

За результатами проведеного опитування виявлено, що п'ята частина (21,3 %) респондентів прийняли на навчання дітей з особливими освітніми потребами (рис. 1). Натомість повністю готова до навчання дітей з особливими освітніми потребами лише третина (35,3 %) опитаних учителів. Позитивним є те, що серед опитаних немає вчителів, які повністю не готові до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (рис. 2). За даними опитування, більше половини (58,1 %) класів розумно пристосовані до навчання дітей з особливими освітніми потребами (рис. 3).

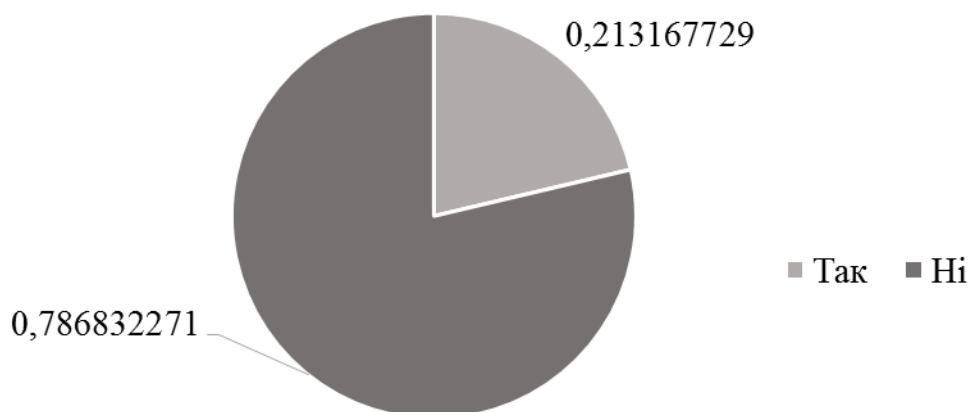

Рис. 1. Розподіл відповідей респондентів щодо наявності у перших класах дітей з особливими освітніми потребами, %

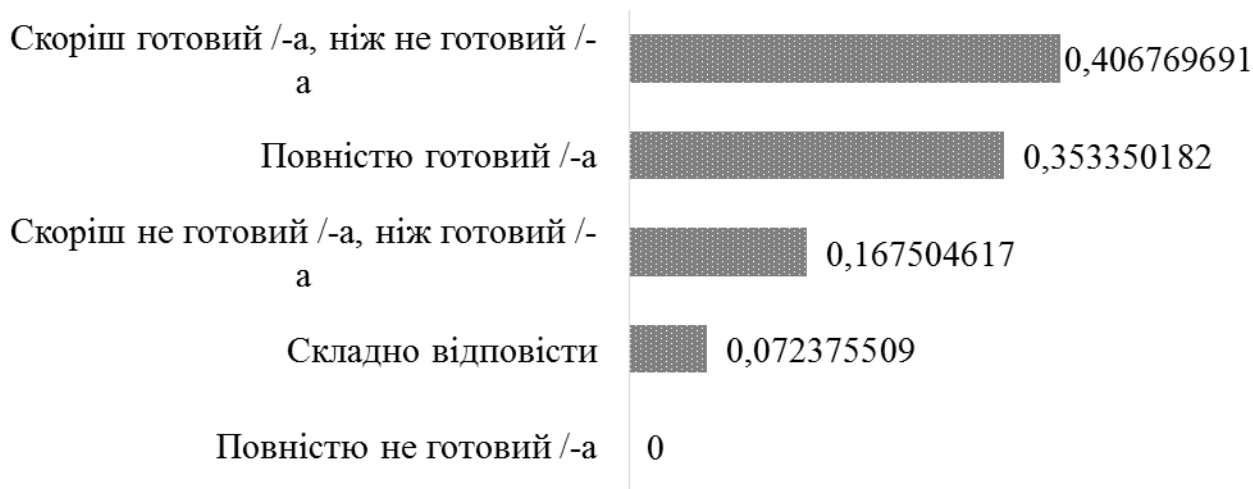

Рис. 2. Розподіл респондентів за ступенем їх готовності до навчання дітей з особливими освітніми потребами, %

Під час підготовки до нового навчального року більшість учителів перших класів проходили модулі на навчальній платформі EdEra щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами. Більш ніж три чверті опитаних (76,7 %) проходили окремий курс «Робота вчителя початкових класів із дітьми з особливими освітніми потребами», а 92,2 % – модуль 6 «Інклюзивна освіта» (рис. 4).

У 90 % шкіл, які потрапили до вибірки дослідження, є шкільні психологи. У більш ніж половині досліджуваних шкіл є логопед (56,8 %), асистент учителя (56,0 %), спеціальний педагог (53,1 %) (рис. 5).

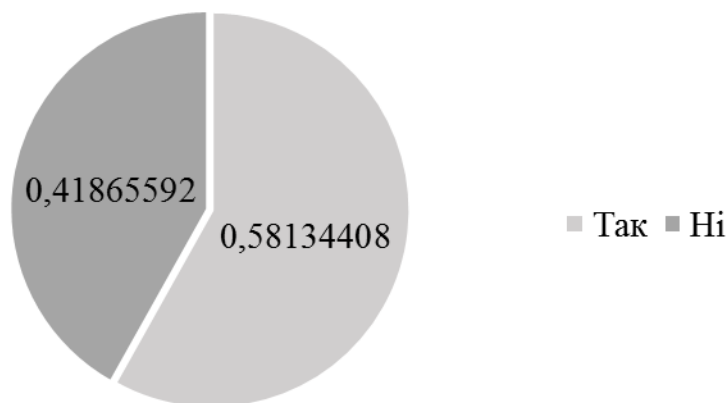

Рис. 3. Розподіл респондентів щодо пристосування класу до навчання дітей з особливими освітніми потребами, %

Рис. 4. Розподіл респондентів за проходженням навчальних модулів щодо роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, %

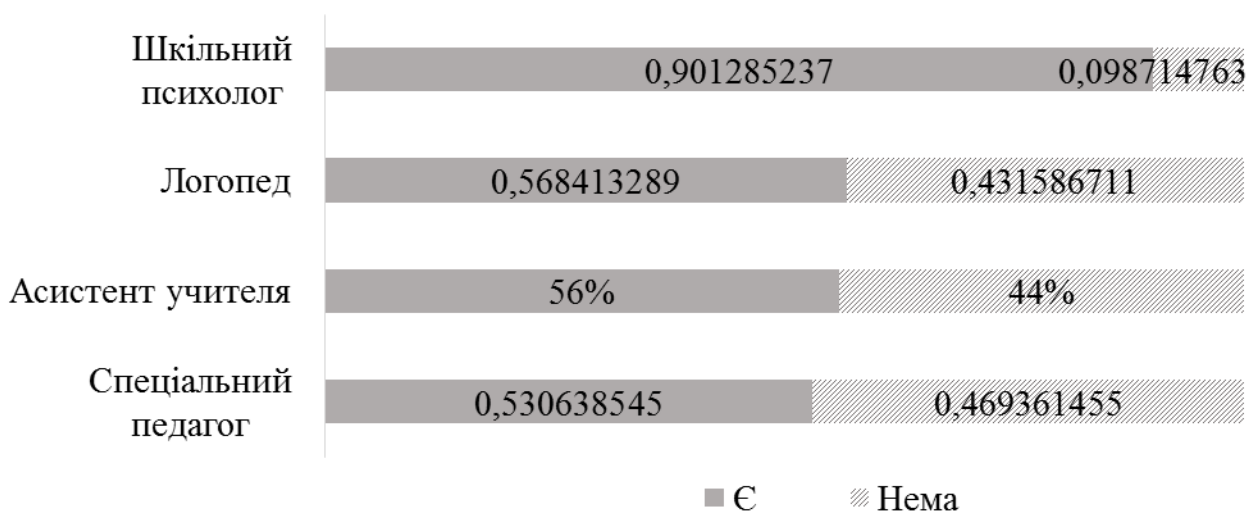

Рис. 5. Розподіл респондентів за наявністю у школі педагогічних працівників для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами, %

Отже, за результатами проведеного нами дослідження можна констатувати, що на початковому етапі реформування загальної середньої освіти, більшість учителів перших класів перед новим навчальним роком пройшли курс «Робота вчителя початкових класів із дітьми з особливими освітніми потребами» або модуль 6 «Інклюзивна освіта» на навчальній платформі EdEra. Це зумовило впевненість (повну або часткову) третини респондентів у їхній готовності до навчання дітей з особливими освітніми потребами. Натомість необхідним ще залишається покращення забезпечення шкіл педагогічними працівниками для роботи з дітьми з особливими освітніми потребами й розумного пристосування закладів загальної середньої освіти і класів для комфортного перебування в них усіх без винятку учнів. З огляду на предмет нашого дослідження, подальшим завданням є виявлення того, які методики застосовують вчителі під час роботи в інклюзивних класах і якими можуть поділитися з іншими вчителями. Іншим завданням є визначення компетентностей, які ще потрібні вчителям для навчання дітей з особливими освітніми потребами, для формування у таких учнів компетентностей, які сприятимуть їхній успішній соціалізації і реалізації себе у подальшому житті.

Список використаних джерел:

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року». – 2016. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934> (дата звернення 31.10.2018)

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ АСИСТЕНТА ВЧИТЕЛЯ З ДІТЬМИ З ПОРУШЕННЯМИ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ

В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Федоренко Алла, здобувач ступеня вищої освіти «магістр»

Науковий керівник: Хіля Анна, кандидат педагогічних наук

Вінницький державний педагогічний університет

імені Михайла Коцюбинського (Україна)

PECULIARITIES OF WORK OF TEACHER'S ASSISTANT WITH CHILDREN WITH MUSCULOSKELETAL DISORDERS IN ELEMENTARY SCHOOL

Fedorenko Alla, master's student

Vinnitsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University (Ukraine)

Анотація. У статті ми розкриваємо питання практичного супроводу дитини з порушеннями опорно-рухового апарату в інклюзивному класі початкової школи. Окремо торкаємося питань взаємодії спеціалістів пі час супроводу такої дитини та складанні індивідуального плану розвитку (ІПР)